

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput IV. Quibus Auxiliis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

CAPUT IV. QUIBUS AUXILIIS?

*An Missæ præcepto satisfiat
per alium?*

1. **I**nquires primò. An indigeat quis ab alio auxilium petere ad audiendam Missam, atque ad satisfaciendum præcepto?

2. Respondeo, sanè nullo alterius auxilio indigere, nec ullo uti ad hunc effectum posse; quamvis enim valeat quis eleemosynam, quam erogare pauperi debet, dare per alium, non tamen idem facere potest de auditione Missæ; Ratio est, quia præceptum audiendi Missam est personale, quale est præceptum jejunandi, communicandi, confitendi, quæ à propria persona debent fieri, non ab alia: Eleemosyna autem idèd fieri potest per alium, quia etiam sic illam facit propria persona, quæ debet, cum faciat (ut supponimus) cum propria pecunia, seu per propria bona, quamvis per alterius operam.

An cum consortio excommunicati.

3. **I**nquires secundò. Cum Missa, quæ est actio per se publica, à me sit audienda, præsentibus communiter alijs, quasi me audientem comitantibus, & quasi nobis invicem adjuvantibus in eo publico cultu, licitène audiam, si ex illis præsentibus sit aliquis excommunicatus?

Respondeo. De hac re satis diximus *Supra c. 1. n. 41.*

An à Sacerdote excommunicato?

4. **I**nquires tertio. Quando Sacerdos est excommunicatus, ego fidelis licitène possum interesse sacro, quod fortè in die festo (sanè cum peccato) celebrat ejusmodi Sacerdos?

5. Respond. Quando est excommunicatus vitandus, hoc est, excommunicatus nominatim denunciatus, vel publicus Clerici percussor, nullo modo licet, quare si alio sacro careas, excutaberis ab audienda Missa, etiam si festum illius dici sit solemnissimum; Ratio est clara, & medioeriter Doctis vulgata: quia Ecclesia graviter prohibet fideles communicare cum vitandis, maximè in rebus factis; quare tunc audiens præter incurfionem in excommunicationem minorem, de qua fusè agitur in tractatu de excommunicatione, mortaliter peccares; At si non est vitandus, quales sunt alij præter duos prædictos, licitè audies illud sacrum ab excommunicato non vitando celebratum; quia id concessit Martinus Quintus ad conscientias fidelium sedandas, ut mox num. 9. breviter innuam; unde tu si alio careas, teneberis hanc die festo audire, siquidem nullum jus hodie prohibet communicare in sacris cum excommunicato tolerato; non potes tamen ab illo petere, ut faciat; quia sic cooperareris cum illo in peccato, quod is committeret, dum in

matet in bibliis
TAMERIN
IN
DE ECCLESIA PRÆCEPTO
VARRI
DE
E II
30/6

excommunicatione celebrat, lege Castropalaum *tract. 22. punct. 16. n. 9.*

6. Sacro Sacerdotis hæretici cogniti ex alio capite non potes licite interesse, quamvis nondum sit denunciatus; quia nimirum sic videretis ipsi favere, vel ipsius hæresim approbare, quod scandalum esset maximum.

An à Sacerdote suspensio, vel interdictio?

7. **I**nquires quartò. Quid si Sacerdos sit suspensus, vel interdictus? Respondeo, Fagundez & Suarez apud Thomam Hurtadum mox citandum docent, quòd fideles non tenentur vitare suspensum ab ordine, vel interdictum, ne ordines exerceat, sive suspensus fuerit per sententiam Judicis, sive per Jus Canonicum, quamvis sit denunciatus nominatim, ac declaratus suspensus, vel ut interdictus. Ratio est, ajunt, quia solùm excommunicationum vitandum tenemur vitare; obligatio enim vitandi est proprius effectus excommunicationis: Quare, si Sacerdos v. g. etiam nominatim suspensus ab ordine, hoc est, prohibitus à legitimo Superiore, ne ordinem exerceat, idque per legitimam publicationem, ipse tamen Missam celebret, peccabit quidem ipse celebrando, non verò peccabo ego eam Missam audiendo: unde si alio Sacro caream, obligabor huic Missæ interesse die festivo. Hæc illi.

8. Hanc Doctrinam meritò, ita universaliter prolatam, rejicit Thomas Hurtadus *1. par. resol. moralium tract. 1. cap. 7. resol. 25. §. 2.* citatque plures, Toletum, Navarrum, Valentiam, Bo-

nacinam, Marchinum, aliòsque. Ratio est, quia est distinguendum modo simili, quo distinximus num. 5. si enim ejusmodi Sacerdos est suspensus, sed non nominatim denunciatus, vel interdictus, possumus quidem licite cum illo communicare, audiendo ejus Missam, & consequenter obligabimur, illanz, audire in die festo, si alia fortè nobis deest.

9. At si per promulgatam sententiam est denunciatus nominatim, licite cum ipso communicare non possumus, ejus Missam audiendo; unde si alia Missa non suppetat, ab audienda Missa, etiam die festo excusabimur.

Hujus autem distinctionis ulterior ratio est, quia Martinus Quintus, qui voluit fidelium conscientiis consulere, eodem modo loquitur de excommunicato, ac de suspensio, & interdicto, quoad illos vitandos in administratione Sacramentorum, aut aliis divinis officiis. Ecce verba prædicti Pontificis:

Ad evitanda plura pericula, & subveniendum Conscientiis timoratis statuimus, ut nemo post hac teneatur, excommunicatum in administrando, aut recipiendo Sacramento, aut aliis Divinis Officiis, ratione alicujus sententia, aut censura Ecclesiastica, aut suspensionis, aut prohibitionis ab homine, vel à Jure, evitare, si talis sententia, prohibitio, suspensio, censura, non fuerit promulgata, aut denunciata specialiter, aut expressè contra aliquam personam à Judice.

10. Hactenus Pontifex: Adverte autem, sicuti modo advertimus de excommunicato, etiam tolerato, quòd quam;

quamvis licitè Missam audias, quam celebrat Sacerdos suspensus, vel interdicitus, non denunciatus, non potes autem licitè à tali Sacerdote petere, vel talem Sacerdotem adjuvare, illi in Missa quoadcunque ministrando; nam hoc esset cooperari cum peccato Sacerdotis; quod ex regula generali (modo alibi explicato cum suis exceptionibus) de non cooperando cum peccato alieno, non licet.

An à Sacerdote concubinario?

11. **I**nquires quintò. Quid de Missa Sacerdotis concubinarij? & quidem recolendum est, quod concubiniarius (qui est non solùm ille, qui inhonestam mulierem domi retinet, sed etiam ille, qui foris extra domum ad illam per modum habitus, ut libet, accedit) concubiniarius, inquam, si sit Sacerdos, immò si sit Clericus, inter alias pœnas etiam suspensionis ab ordinibus subjacet, sed post sententiam ex Tridentino *sess. 25. cap. 14.* Quare fac, aliquem Sacerdotem esse concubiniarium, cui inflicta sit per sententiam prædicta pœna suspensionis, inquiris, an ejus Missam, quam is cum peccato celebrat, audire ego licitè valeam, & per illam præcepto satisfacere?

12. Respondeo. Huic inquisitioni responderi facilè potest ex præcedentibus; Nam si is Concubiniarius non solùm per sententiam suspensionis affectus, sed etiam per sententiam fuerit ut suspensus nominatim declaratus, ac denunciatus; non potes licitè ejus Missæ interesse, quare per illam, nec

potes, nec debes præcepto satisfacere: at si non sit nominatim declaratus, poteris, & debebis, modò illum non invites ad celebrandum, quia hoc esset cooperari cum ejus peccato, ut modò dictum est.

13. Dicēs: ergo licitè possum audire sacrum, quod celebrat concubiniarius etiam publicus, & notorius antequam contra illum fulminentur dictæ sententiæ.

14. Respondeo. Ita profecto hodie, abstrahendo ab aliquo inconveniente, quod posset occurrere, ut si ejus Missam v. g. audiendo, rationabiliter fortè judicaris, ejus concubinatum approbare, vel quid simile, juxta regulas generales de scandalo.

Dixi, hodie, nam temporibus Divi Thomæ, & antiquioribus non erat licitum, ut notat dictus Thomas Hurtadus ibidem; quem, si est ortum, lege.

An audiens Missam debeat esse jejunus.

15. **I**nquires septimò. An liceat audire Missam, maxime ex præcepto, mihi, qui jejunus non sum, atque adeò, an jejuniij auxilio indigeam ad satisfaciendum huic Ecclesie præcepto?

Respondeo. Si sumptio cibi, vel potus non turbet ullo modo attentionem, modestamque requisitam in audiendo sacro, non committes culpam, cibum illum, vel potum præmittendo; Ratio est, quia ubi non est lex, ibi non est prævaricatio, ut habetur ad Romanos quartò; & consequenter, nec culpa; atqui non extat ulla lex scripta; vel non scripta de hac re, quare solùm

pec-

manet in bibl. m.

TAMBEVRIN

IN

DE ECCLESIA PRÆCEPTO

DE VARRIO

DE

DE

DE

DE

DE

peccaretur edendo, ante sacrum, quando ita multum ederetur, vel biberetur, ut debita mentis attentio, & oratio ad Deum impediretur. Nam certè vulgata est illa paroemia. Plenus venter non orat libenter: præciso autem hoc inconveniente, & secundùm communes regulas, præciso contemptu, non esset peccatum, nec veniale quidem, non jejunum interessè sacro.

His autem ita dictis, sunt nihilominus fideles adhortandi, ut propter reverentiam tanti mysterij, nisi necessitas veniam det, molestè non ferant, jeunos audire sacrum.

CAPUT V.

CUR?

Qua intentione Sacro assistendum?

1. **I**nquires primò. Cur Missa diebus festivis audienda nobis est? quod est quærere, qua intentione, vel quo fine moveri debemus ad illam audiendam?

2. Respondeo. Tres hic quæstiones tractari posse.

Primò. An, qui vult satisfacere huic præcepto, debeat habere voluntatem, seu intentionem audiendi Missam?

Secundò. An debeat habere intentionem audiendi Missam, ut rem sacram? Et insuper intentionem satisfaciendi præcepto Ecclesiæ.

DE II. QUÆSTIONE.

Hoc est,

De intentione audiendi Missam.

1. **D**ico igitur primò, omnino debere habere hanc primam intentionem; quia ejusmodi actus voluntatis internæ est physicè necessarius, ut in rerum natura ponatur aliquis actus humanus externus; Nam propterea hic actus internus potest ab Ecclesia præcipi, & de facto illa hunc præcipit, dum præcipit actum externum auditionis Missæ; quia physicè talis auditio humana consistere non potest sine voluntate audiendi. Nam propterea hæc prima intentio semper habetur ab eo, qui Missam solùm etiã externè audit. Cùm, ut dixi, id commune sit omnibus actibus externis humanis; qui enim legit v. g. librum, vult efficaciter librum legere; qui venatur, qui piscatur, &c. vult venari, vult piscari, &c. seu, quod idem est, habet intentionem legendi, venandi, piscandi, &c. de hac igitur primæ intentionis necessitate nulla rationabilis dubitatio esse potest in nostro casu de auditione Missæ.

DE II. QUÆSTIONE.

Hoc est?

De intentione audiendi Missam, ut rem Sacram.

4. **D**ico secundò. Omnino item debere haberi secundam intentionem: nimirum intentionem audiendi Missam, ut rem sacram & pertinentem ad Dei cultum; idem est in aliis simi-